



2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Β' Γενικού Λυκείου

Γενικής Παιδείας

Μ. Δευτέρα 2 Απριλίου 2018 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A.** Το κείμενο αναφέρεται στην αξιακή κρίση της εποχής ως παράγοντα της εργασιακής αλλοτρίωσης του σύγχρονου ανθρώπου. Αναλυτικότερα, η απαξίωση του θεσμού της εργασίας εκδηλώνεται σήμερα με την επιλογή της αδράνειας έναντι της δημιουργικής απασχόλησης. Αίτιο του φαινομένου αποτελεί η ύπαρξη πολλών αριστούχων μαθητών και φοιτητών, που δεν αξίζουν τις υψηλές βαθμολογίες τους και είναι ανώριμοι και ανέτοιμοι πνευματικά να διαχειριστούν τις ανυπέρβλητες δυσκολίες της ύφεσης, που δεν αντιμετωπίζονται με όρους που παραπέμπουν στην κοσμική ζωή. Για αυτό, κατά την Μαρία Ευθυμίου, απαιτείται ενδοσκόπηση, επανιεράρχηση αξιών, αυτοκριτική και πίστη στις δημιουργικές δυνάμεις του λαού. Εξάλλου, η ειλικρίνεια απέναντι στον εαυτό και τους άλλους, η αναγνώριση των σφαλμάτων, η διορατικότητα και η αξιοποίηση της εμπειρίας που προκύπτει από τις λανθασμένες επιλογές προλαμβάνουν άστοχες αποφάσεις. Εντέλει, η Μαρία Ευθυμίου τονίζει ότι η πίστη στις ευκαιρίες της ζωής, η απαλλαγή από την υπεροψία και η αγάπη για κάθε προσωπική ενασχόληση δικαιώνουν τις επιλογές του ανθρώπου, δίνοντας νόημα στη ζωή του.



2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΘΕΜΑ Β

- Β.** *«Αν αυτό που κάνεις κάθε φορά δεν το αισθάνεσαι ως σημαντικό, τότε απλώς το διεκπεραιώνεις. Αντίθετα, η κάθε μικρή μας στιγμή, αν έχει εσωτερική δύναμη και νόημα, μετατρέπεται σε μεγάλη».* Πράγματι, η επιφανειακή προσέγγιση ενός αντικειμένου και η αντιμετώπισή του ως πάρεργου συνεπάγεται την απαξίωση της συγκεκριμένης ενασχόλησης και επιφέρει τη μειωμένη απόδοση του ατόμου που αντιμετωπίζει το έργο που έχει αναλάβει ή επιλέξει να φέρει εις πέρας ως υποχρέωση. Αντιθέτως, η ευσυνείδητη άσκηση του επαγγέλματος και η προσήλωση στον προς εκπλήρωση στόχο συμβάλλουν στη βίωση συναισθημάτων ηθικής ικανοποίησης και πληρότητας. Εξάλλου, κάθε εργασία ή ενασχόληση, όταν αποτελεί πρόκληση και πρόσκληση για δημιουργία και ανάπτυξη της καινοτομίας, καθιστά το άτομο φιλέρευνο, φιλομαθές, επινοητικό και δικαιώνει την επιλογή του να ασχοληθεί με αυτό το αντικείμενο. Εν κατακλείδι, όταν επιδεικνύεται έντονο ενδιαφέρον, κάθε δραστηριότητα του ανθρώπου είναι γόνιμη και δημιουργική, ενώ το επιδερμικό ενδιαφέρον αναστέλλει τη δημιουργικότητα και ενισχύει τη νωθρότητα.

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1. α.** Η Μαρία Ευθυμίου χρησιμοποιεί σε πολλά σημεία το α' πληθυντικό πρόσωπο, για να προσδώσει ζωντάνια και παραστατικότητα στον λόγο, να τονίσει την καθολικότητα του φαινομένου, καθώς ό,τι λέγεται μας αφορά όλους, και να επισημάνει τη συλλογικότητας της ευθύνης για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση του υπό εξέταση προβλήματος, δηλαδή της αξιακής κρίσης.
- β.** *Ένας νέος αξιακός κώδικας πρέπει να θεμελιωθεί, λοιπόν, από τη χώρα μας. Να προταχθούν η δράση, η γόνιμη διεκδίκηση, η δημιουργικότητα, η εργασία και η αξιοπρέπεια.*

Έχουμε ενεργητική σύνταξη, γιατί τα ρήματα βρίσκονται στην ενεργητική φωνή και το λογικό υποκείμενο συμπίπτει με το γραμματικό υποκείμενο. Με την ενεργητική σύνταξη δίνεται έμφαση στο υποκείμενο του ενεργητικού



2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ρήματος, στον δράστη της ενέργειας, και προσδίδεται απλότητα, ζωντανά και παραστατικότητα στον λόγο.

γ. **όμως** – αντίθεση, **μάλιστα** – έμφαση, **λοιπόν** – συμπέρασμα, **αν** – υπόθεση, **όταν** – χρονική σχέση.

Γ2. α. **περιφρονείται** – απαξιώνεται, **φροντίσουμε** – μεριμνήσουμε, **υπέρογκο** – υπέρμετρο, **φταίνε** – ευθύνονται, **προνοούμε** – προβλέπουμε, **εδράζεται** – βασίζεται.

β. **χαλαρή** – αυστηρή, **καίριες** – ασήμαντες, **κατάφαση** – άρνηση, **γόνιμη** – άγονη.

ΘΕΜΑ Δ

Δ. Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες,
Χαίρομαι που μου δίνεται η ευκαιρία, στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας, να αναφερθώ σε ένα τόσο σημαντικό θέμα, όπως είναι η σχέση του ανθρώπου με την εργασία. Το ενδιαφέρον μας για το θέμα αυτό είναι εμφανές και εκδηλώθηκε ήδη στη συζήτηση που διεξήχθη στο προηγούμενο μάθημα, όπου και μου ανατέθηκε να ετοιμάσω την παρουσίαση αυτή, για να αναφερθώ εκτενέστερα στο ζήτημα αυτό.

Το επάγγελμα είναι η ειδική εργασία μέσω της οποίας το άτομο προσπορίζει τα απαραίτητα για την επιβίωσή του αγαθά. Επειδή, μάλιστα, η λέξη επάγγελμα προέρχεται από το ρήμα επαγγέλλομαι, που σημαίνει υπόσχομαι, δηλώνει συνάμα την υπόσχεση για προσφορά που δίνει ο εργαζόμενος στο κοινωνικό σύνολο. Το επάγγελμα, δηλαδή, είναι μια εργασία που εκτελεί ο άνθρωπος πρωτίστως για βιοποριστικούς λόγους – καθώς του παρέχει τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους – αλλά και για λόγους κοινωνικής καταξίωσης και ψυχικής πληρότητας, για να υπάρξει ηθικά και συνειδησιακά. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια οι άνθρωποι υποφέρουν στον χώρο εργασίας τους, την οποία εκτελούν μηχανικά και τυποποιημένα. Τα αίτια του φαινομένου αυτού είναι πολλά και πρέπει να εξεταστούν διεξοδικά στη συνέχεια.



2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Α' ερώτημα: αίτια εργασιακής αλλοτρίωσης σύγχρονου ανθρώπου – ο μαθητής μπορεί να αναφερθεί σε μερικά από τα παρακάτω:

- Η επιλογή της εργασίας δεν γίνεται με βάση τις κλίσεις, τις εφεσείς, τις ιδιαίτερες επιθυμίες και ικανότητες του ατόμου, αλλά με βάση τη δίψα για απόκτηση πολλών χρημάτων, κοινωνικής προβολής και δύναμης.
- Η έλλειψη επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής αγωγής δεν επιτρέπει στους νέους να ανιχνεύσουν πρώτα τις δυνάμεις τους και τις επιθυμίες τους και, ύστερα από κατάλληλη ενημέρωση, να προβούν στη σωστή εκλογή, που δεν θα προβάλλει τον οικονομικό παράγοντα ως μοναδικό στόχο και κίνητρο.
- Η πολύχρονη άσκηση μιας εργασίας, που καταλήγει σε ρουτίνα, πλήξη, ανία, η μονότονη και αυτοματοποιημένη εργασία.
- Η εκμετάλλευση της εργασίας από τους οικονομικά ισχυρότερους, ο εκφυλισμός του επαγγέλματος, τα ηθικά επαγγελματικά διλήμματα.
- Ο ανταγωνισμός και η προσπάθεια για επαγγελματική ανέλιξη γίνονται αυτοσκοπός και καταρρακώνουν τις σχέσεις των ανθρώπων.
- Η ανεργία, που αναγκάζει τους ανθρώπους να ασκούν ευκαιριακά επαγγέλματα για την κάλυψη μόνο των βιοποριστικών τους αναγκών.
- Ο καταναλωτισμός της εποχής μας, που διαμορφώνει ένα χρησιμο-θηρικό πνεύμα στις σχέσεις του ανθρώπου με την εργασία.
- Ο αποκλεισμός του ανθρώπου από τον σχεδιασμό του έργου και η μετατροπή του σε εκτελεστή αποφάσεων. Η εργασία παύει τότε να αποτελεί μέσο έκφρασης και δημιουργίας του ανθρώπου.
- Οι απάνθρωπες συνθήκες εργασίας και η έλλειψη ή η παραβίαση του εργατικού δικαίου.
- Η πολύωρη απασχόληση, γιατί περιορίζει τον ελεύθερο χρόνο του εργαζομένου.
- Η μη εξασφάλιση ικανοποιητικών οικονομικών αποδοχών.
- Η μηχανοποίηση της εργασίας:
 - διακόπτει την οργανική σχέση του ατόμου με το αντικείμενο εργασίας,
 - οδηγεί στην αλλοτρίωση του εργαζομένου από το παραγόμενο προϊόν,
 - μετατρέπει τον άνθρωπο σε εξάρτημα μηχανής, περιορίζοντας την ελευθερία του,
 - στερεί από τον εργαζόμενο τη χαρά της δημιουργίας.



2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι τα αίτια της εργασιακής αλλοτρίωσης του σύγχρονου ανθρώπου είναι ποικίλα. Ωστόσο, αν ο άνθρωπος εφοδιαστεί με αρχές και αξίες και διαμορφώσει ολοκληρωμένη προσωπικότητα και ηθικό χαρακτήρα, μπορεί να αναγάγει ξανά την εργασία σε παράγοντα αυτοπραγμάτωσης.

Β' ερώτημα: τα στοιχεία που πρέπει να διέπουν την προσωπικότητα και τον χαρακτήρα των ανθρώπων, προκειμένου να αναχθεί ξανά η εργασία σε παράγοντα αυτοπραγμάτωσης τους - ο μαθητής μπορεί να αναφερθεί σε μερικά από τα παρακάτω:

Πνευματικές ικανότητες

- Πνευματική καλλιέργεια, φαντασία, πνευματική ανεξαρτησία, κριτική σκέψη και αυτενέργεια μετατρέπουν το άτομο σε ον επινοητικό και δημιουργικό => αποφυγή της μονοτονίας.

Ηθικές αξίες

- Ειλικρίνεια, τιμιότητα και συνέπεια => απομάκρυνση ατόμου από την αεργία, την οκνηρία, τη φυγοπονία.
- Αποβολή παθών, αδυναμιών, ελαττωμάτων, π. χ. αλαζονεία, ζήλια, συκοφαντία => εξάλειψη ανταγωνισμού στον χώρο εργασίας.
- Εγκράτεια και ολιγάρκεια - αποβολή υλιστικού προτύπου ζωής => το άτομο δεν ανάγει σε αυτοσκοπό το χρήμα, εργάζεται κυρίως για την ηθική ικανοποίηση που προσφέρει η εργασία και δεν την αντιμετωπίζει χρησιμοθηρικά.

Ψυχικές αρετές

- Ισχυρή προσωπικότητα, υπομονή και επιμονή έναντι των δυσκολιών, αισιοδοξία και θάρρος, αποφασιστικότητα και σθένος => δραστήριος και αγωνιστής εργαζόμενος, που αντιμάχεται τα αρνητικά αποτελέσματα της οικονομικής ύφεσης.
- Αισιοδοξία => αποβολή της ανίας, της νωθρότητας και της αδράνειας.

Κοινωνικές δεξιότητες

- Υγιής κοινωνικοποίηση, διάθεση για συνεργασία, άμιλλα και αλληλεγγύη, με αποτέλεσμα τη σύναψη δεσμών και φιλικών σχέσεων στον χώρο εργασίας => εκτίμηση και αναγνώριση συναδέλφων και εργοδοτών.



2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Ολοκληρώνοντας την πραγμάτευση του θέματος, αξίζει να τονιστεί ότι η εργασία αποτελεί κινητήρια δύναμη του ατόμου και το ολοκληρώνει. Ωστόσο, σήμερα πολλοί παράγοντες αλλοτριώνουν τον σύγχρονο εργαζόμενο και τον καθιστούν δυστυχισμένο στον χώρο εργασίας του. Για αυτό, είναι ανάγκη να αναγάγει ξανά την εποικοδομητική ενασχόλησή του με το αντικείμενο εργασίας του σε αυτοσκοπό, για να επανασυνδεθεί με τον θεσμό αυτό, που δίνει νόημα στη ζωή του και δικαιώνει τους κόπους του.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και ελπίζω τα λόγια μου να γίνουν εφάληριο γόνιμου προβληματισμού.

ΕΙΝΑΣΤΕ ΜΕΣΑ